

Derecskei HÍREK

III. évf. 9. szám, 1993. október

Derecske város havonta megjelenő lapja

Ára : 15 Ft

Őszi nagytakarítás

Ismételten kérjük a lakosságot, hogy a saját háza előtti közterületen szíveskedjen rendet, tisztaságot tartani. Az árkok kitakarításával biztosítsák a csapadékvíz elvezetését. Sajnos a tavaszi lomtalansági akció nem érte el a célját. Az egész városra kiterjesztett szemétszállítás sincs kihasználva.

Ha a hetente megjelenő szemétszállító kocsival elszállíthatnánk a szemetet, nem lenne annyi szemét a város közterületein, a városzélei árkokban. Az önkormányzat jelentős erőket mozgató azért, hogy rend legyen a városunkban, de csak közös összefogással lehet ezt megvalósítani. A közterület-felügyelők is megkezdtek munkájukat, mind

többször találkozhat a lakosság velük, akiknek feladatuk a város rendjére vigyázni. Kérjük, hogy fogadják el intézkedésüket, hiszen közös érdek, hogy minden területen rend legyen a városban.

Közeledik november 2-a, halottak napja. A legtöbb család szépen, rendben tartja elhunyt hozzátartozója sírját. A régi egyházi temetők elhanyagolt állapotba kerültek, a sírok gondozatlansága azonban arra készteti a város vezetését, hogy intézkedéseket tegyenek ennek megszüntetésére. Kérjük a lakosságot, hogy szíveskedjenek a temetők rendbetételében közreműködni!

KRISZTIK JÓZSEF
polgármester

Segítsünk a családnak!

A Derecskei Ipartestület felhívással fordul a város iparosaihoz, vállalkozóihoz és polgáraihoz.

A napjainkban tragikusan elhunyt Csécsi Albert szobafestő-mázoló iparosunk családjának segítségére gyűjtést szervezünk. Kérjük a segíteni szándékozókat, hogy a fel-

ajánlott összeget juttassák el az ipartestület irodavezetőjének, Nagy Lajosné Derecske, Bacsó B. u. 21., telefon: 412.

Cím: Derecskei Ipartestület, Derecske, Ipar u. 5., telefon: 93. Nagy Lajosné Derecske, Bacsó B. u. 21., telefon: 412.

Koszorúzás

Október 6-án délután fél ötkor koszorúzási ünnepség lesz a 48-as emlékműnél.

A műsort a József Attila Általános Iskola tanulói

adják. A koszorút elhelyezni kívánó szervezetek, illetve magánszemélyek 16 órakor gyülekezzenek a polgármesteri hivatalnál.

Ünnepi nagygyűlés

Október 22-én 18 órakor ünnepi nagygyűlés lesz az 56-os forradalom és szabadságharc 37. és a köztársaság kikiáltásának 4. évfordulója alkalmából a művelődési központ nagyszalonjában.

Ünnepi beszédet mond Krisztik József polgármester. Műsort ad a református egyház énekkara, valamint a Derecskei I. Számú Általános Iskola zenetanáraiból alakult kamarazenekar.

Soha ne állj a fa alá!

Fotó: Horváth Katalin

Élet a kertségekben: a szemünket is kilopják

A polgárok közömbössége csak bátorítást ad a vandál pusztítóknak

CSIZMADIA SÁNDOR

Tollat ragadtam a magam és mások nevében, mert az elkeseredettség erre késztetett. Ebben a városban, „szülőföldemen” mintha elszabadult volna a pokol. A Csuklya-kertben, az Istókban és a többiekben, de a szabad földön meg a városban is lopnak. Lopják a földek terményeit, megdézsmálják, összepocskolják azokat. Dinnyét lékelnek, gyümölcsfaágakat törnek le gyümölcsöstől, a hagymát, a burgonyát feltépi, ugyanúgy a zöldséget is. Mindent, ami keze ügyébe kerül, hogy kárt és bosszúságot okozzanak a tulajdonosoknak. Kik? A vandálok.

Azok, akik életveszélyesen megfenyegetnek embereket, a gyengébb nemet is. Félelmet keltenek, nem csoda, hogy az emberek nem mernek szólni sem. Teszik ezt tinédzser- meg kamaszkorú gyermekek, nyilván szülői biztatás után. Csapatostul, éjjel-nappal, kutyák kísérete mellett egy zártkertben, és ha megkérdezzük tőlük, hogy mit keresnek itt, az a válasz, „hát azt, amit maga”. Az emberben felforr a vér e szavak hallatán.

Dolgozni, ugyan minek?

Ha ázni, szántani vagy éppen kapálni kellene, bizonyára ezek és a biztatók vagy „pártfogók” sehol nem lennének, hiszen azt a fogalmat, hogy munka, nem is ismerik. Mit keresnek ezek a tinédzser- és kamaszkorú fiatalok a kertekben, a földeken? Miért a dézsmálás és pusztítás? Azt, amit apáink, nagyapáink ültettek nekünk, az utódoknak, elpusztítják, tönkreteszik. (Ha ők visszajöhetnének!)

Az egyszerű ember, a nyugdíjas, a kistermelő teljesen ki van szolgáltatva a vandáloknak, a tolvajoknak. E sorok írója ennek különösen szenvedő alanya, hiszen 1992. április 6-án az előző napokban elültetett 17 darab kajsziarackfát, 5 darab ősziarackfát, 2 darab körtefát, 2 darab cseresznyefát, 8 darab magas törzsű egerest, 1 darab magas törzsű ribizlit, 6 darab meggyfát loptak el tőlem több mint 5000 forint értékben. Feljelentést tettem a rendőrségen. És a határozat, mely kelt 1992. május 13-án, a 616/1992. bü. szám alatt, a következő:

Kivonat:

„A bevont szaktanácsadó a lopással okozott kárt 3910 forintban állapította meg. Ismeretlen tettes ellen indított bűnügyben a nyomozást a Be. 139. (1) bek. II. pont alapján – mivel az elkövető kiléte nem ismeretes – nem álla-

pítható meg, megszüntetem...” Igen! Tisztelt Olvasók, így van ez. A feljelentés után még csak meg sem kérdeztek, ugyan tessék már megmutatni azt a számlát, mennyiért vásárolta és hol a fát. Mert a számla ma is megvan, és az értéke is rajta van. Minek ilyen kérdezni, hiszen a szaktanácsadó megállapította, hogy az értéke 3910 forint, és tovább nincs helye semminek. Minek ültettem gyümölcsfát. Ilyen nyomozás is van és ilyen szaktanácsadó is.

Vagy egy előző évi, 1991. október 24-i határozat, 1398/1991. bü. szám alatt. Négy fiatalok feltört minden pájtát a Csuklyában (más kertről nem írok), 96 ezer forint értékben elloptak mindent, ami mozgatható volt. A tettesek megkerültek, és mi lett a vége: „Az elkövetők gyerekkora miatt a Btk. 22. Be. 139. (1) bek. c) pontja alapján, figyelemmel a Btk. a) pontjára – büntethetőséget kizáró ok – a nyomozást megszüntetem”.

A szülőt nem érdekli

Igen, ilyen is van, csak az a kérdés, kik állnak ezeknek a tolvaj vandáloknak a háta mögött. Nyilván a szülők vagy a gyám, akik jelenlétében kihallgatják vagy feljelentik őket. Vajon megkérdezi-e a szülő, hogy éjjel egy vagy két órákor hová mentek? Minek is tennie, hiszen nekik viszi postás a nagy pénzt, a gyerek mehet, úgysem büntetik meg, mert kiskorú, ez számukra bátorító, miért ne folytatnák.

1993. május 18-án 17 óra 55 perckor a szemem láttára kiloptak a kocsiból 12 ezer forintot. A tettest felismerem, az eljárás folyamatban van. Feljelentést tettem 1993. augusztus 21-én délelőtt 10 órakor végső elkeseredésemben, hogy most már lassan mindent ellopnak, burgonyát, zöldséget, dinnyét, pap-

rikát, paradicsomot, tengerit. Jegyzőkönyvbe mondtam mindent. Minek is dolgozunk szorgalmasan? Minek járok én a szülőföldemre? Ha itt hagynám a földet és belepné a gaz, talán megbüntetnének vagy enyhén szólva megszólnának. De így csak sajnálkozom. Természetesen a rendőrségen az őrmester úr kedves mosollyal, széttárt karokkal mondja: tudjuk, ismerjük a dolgokat sajnos, de hát senkinek sincsen megszabva, hogy hol járhat. Ilyen is van, pedig a nyomok a kutya-falkával egész a falu széléig vezettek, meg a cipőjét is ott hagyta az egyiket. Ez az ügy is folyamatban van, de a végét már mindenki tudja.

Elmentem mindezek után a polgármester úrhoz, és mindent elmondtam neki a magam és a mások nevében. Itt lenne az ideje mindezek ellen tenni valamit, közösen összefogva, természetesen a rendőrség segítségét kérve, hogy ezt a vandalizmust megfékezzük. Régen, a mi gyerekkorunkban nagyon megbüntették a tolvajokat még egy tyúklopásért is. A mostaniakat is meg kellene büntetni mindenképpen, hogy elrettenjenek a tolvajok, a vandálok, a fatördelők.

Tisztelt Képviselő Urak!

En együtt élek városunk mindennapjaival, olvasom a derecskei városháza önkormányzatának időnkénti történéseit, az eredményeket, az előrehaladást, a további sürgős feladatokat, de arról sajnos nem olvastam, hogy egyszer napirendre tűznék ezt az egyre terebélyesedő és nyomasztó problémát. Felelőtlen könnyelműség mindent nem érzékelni és a szőnyeg alá seprni.

Feljes kiszolgáltatottság

Nekünk is kellene valamit tenni. Közösen azokkal, akiket nem loptak meg, mert hiszem, hogy vannak még

olyan emberek, akik mindezt átérzik, nem csak siránkozni vagy közömbösen túlélni akarnak. Sajnos, többen vannak azok, akik megoldást nem is akarnak, nekik jól van így is. Az ő tengerijüket vagy egyebet úgysem viszik el, minek fizessenek vagy kinek. Sajnos, olyan is van, aki látja, hogy viszik, nem szól, nehogy tanúnak hívják, vagy fél szólni, mert agyonütik. Ez a közömbösség és széthúzás bátorítás a tolvajoknak. Ebben az elkeseredésben és tehetetlenségben arra szántam magam, hogy meghallgatást kérek a belügyminiszter úrtól. Megteszem és hitelesen elmondok mindent. Jöjjenek és segítsenek, tartsanak egy kihelyezett ülést e szégyenletes, de eddig megoldatlan problémáról. Mi ott leszünk, és látssza meg az egész megye és az ország is, hogy milyen súlyos gondok ezek. De addig is tenni kellene valamit!

Törvény csak a hortobágyi kommandósoknak van? Vagy nekik más a törvényük? Kár hogy nincs belőlük még vagy két csapat. Végső elkeseredés ez, de igaz, mert szenvedői vagyunk. Itt élünk velük egy városban, egy utcában, és nincs, aki tegyen valamit. De töretlenül hiszem, hogy lesz. Mindig a múlt, a nosztalgia él bennem. Milyen volt ez a kert az én vagy a mi gyerekkorunkban, milyen rend volt itt és fegyelem is, milyen volt akkor egy szüret. Akkoriban még nem szántották el a dűlöt, volt vezetőség, kertgazda meg házirend is, és betartotta mindenki. Most is van kertgazda meg jegyző is, de... Az akkori szegény világban ki kellett fizetni a csőszbért. Most ha ilyen felmerül, az emberek felháborodnak: minek az, úgy is ellopnak mindent! Jó lenne egyszer közösen összegyűlni és őszintén színt vallani.

Vajon visszajön-e még a régi világból valami? Lesz-e itt még rend és fegyelem? Lesznek-e olyan szülők, akik kihozzák gyermekeiket a kertbe dolgozni? Lesz-e itt még valaha vidám szüreti hangulat? Ehhez a sok kérdéshez csak annyit, lesz, ha akarjuk, szeretett összefogással. Azokat, akik ezt akarják, segítse a mindentható. Az elmúlt évben valamikor azt írtam városunk lapjában, hogy az én házam az én váram, az én kertem az én kertem. Hát igaz ez? Nem! Ha hazajövök naponta, mert én mindenkor hazajövök, kérdezik az ismerősök, haverok, hát hogy vagy? Mostanában mindig azt mondom, hogy „kutyául”, így igaz ez! Ember és egyformán kiszolgáltatottak – a másik embernek.

Alapítványi hírmondó

A Kossuth rádió Családi tükör című műsorának 1993. augusztus 28-i adása városunkkal, azon belül a Jóléti Szolgálat alapítvány tervével, munkájával is foglalkozott. A tervekről írtunk már ezeken a hasábkokon, most egy újonnan indult tevékenységről, a jóléti diszkontról számolunk be.

A Szováti és a Kinizsi út sarkán nyílt egy új diszkont, melyet a Jóléti Szolgálat alapítvány üzemeltet. Mint bárhol másutt, ebben a boltban is vásárolhat bárki.

A bolt önkiszolgáló rendszerű, élelmiszert, vegyi árut, papír-írószert forgalmaz. Az alapítvány az önkormányzattal együttműködve a szociális segélyként kapott vásárlási utalványok beváltásával is segíti városunk lakosait. Természetesen bárki vásárolhat készpénzért is, nem

csak az utalványok beváltóhelye az üzlet. A kérdés csak az, hogy érdemes-e ide bejönni „készpénzes” vásárlóként?

A bolt a város központjában van, tiszta, rendezett, áttekinthető. A kiszolgálás udvarias, kulturált. Ezen fontos szempontok mellett persze a legfontosabbak az árak. Álljon itt tájékoztatásul néhány „alap” termék és ára: cukor (1 kg) 72 forint, liszt (1 kg) 33 forint, étolaj (1 l) 85 forint, papírsebkendő (100) 56 forint, WC-papír (4 tekercs) 52 forint.

A bolt szeretne rendszeresen különböző engedményes-akciókat áruval is szolgálni. Talán érdemes betérni. Győződjön meg erről személyesen! Az üzlet nyitva tartása következő: hétköznap 8-17 óráig, szombaton 7-12 óráig. Szünnap: szerda.

Felhívások

A Jóléti Szolgálat alapítvány szeretné segíteni egy derecskei kalendárium létrehozását, megjelenítését. Ez egy, a városunkról szóló, aktuális információkat és az 1993-ban történteket tartalmazó évkönyv lesz.

Tisztelettel kérjük városunk lakóit, hogy ezzel kapcsolatos ötleteikkel, cikkeikkel forduljanak a kötet szerkesztőjéhez, Pardi Sándorhoz (cím: Művelődési központ, tel.: 60).

A művelődési központ a jóléti alapítvánnyal közösen pályakezdő munkanélküliek részére klubot kíván indítani november hónapjától. A klub összeállítását, megjelenítését. Ez egy, a városunkról szóló, aktuális információkat és az 1993-ban történteket tartalmazó évkönyv lesz.

zösen pályakezdő munkanélküliek részére klubot kíván indítani november hónapjától. A klub összeállítását, megjelenítését. Ez egy, a városunkról szóló, aktuális információkat és az 1993-ban történteket tartalmazó évkönyv lesz.

Bűnügyi krónika

Fiatalok elkövetők szabadlábán

A derecskei rendőrszolgálat területén csökkent a bűncselekmények száma. 1993 első felében 198, míg 1992 hasonló időszakában 255 esetről szerzett tudomást a rendőrség.

A csökkenés oka egyrészt, hogy valóban kevesebb a bűncselekmény, másrészt csökkent a lakosság feljelentő kedve. Amihez bizonyára hozzájárul a lopások, például biciklilopások rossz felderítettségi aránya.

A 198 bűncselekmény nagy része, mintegy 85 százaléka tulajdon elleni: betöréses lopás, illetve lopás.

A többi pedig gazdasági bűncselekmény, és ez leginkább Derecskére jellemző.

A szabálysértések száma nőtt '93-ban. Ezek megoszlása: verekedés, veszélyeztetés 4 botrányos részegség 1 csendháborítás 3 tulajdon elleni 40 engedély nélküli járművezetés 33 ittas járművezetés 11 kötelező biztosítás elmulasztása 80

A tulajdon elleni szabálysértések, ide tartoznak a kertségi lopások is, 90 százaléka felderítetlen marad. Nagy segítséget jelentene a rendőrök számára, ha a kerttulajdonosok csőszet vagy mezőrt fogadnának. Jó lenne, ha Derecskén is megalakulna a polgárőrség.

Ezek működéséről igen jó tapasztalatok vannak a helyi rendőrszolgálaton is.

Az idén elkövetett bűncselekményeknél (összesen 198) esetben a tetteseket még az elkövetés napján előállították.

A felderítési arány ebben az időszakban 55 százalékos. 1992-ben ez 41 százalék volt. Július és augusztus hónapban egy 8 fős, fiatal és gyermekkorúkból álló csoport 19 betöréses rablást követett el. Volt olyan éjszaka, amikor három helyre törtek be. A részben rokonai alapján szerveződő csoport ismertté vált. A fiatalok ruákkal foglalkozó Hajdú-Bihar megyei főügyész nem indítványozta a bíróságnál letartóztatásukat. Így a lelkes kis csapat tovább tevékenykedhet. A csoport legidősebb tagja 17, a legfiatalabb 9 éves.

Helytörténet

Síremlékek és sírfeliratok a derecskei temetőben

NAGY JÓZSEF

A temetők vizsgálata helyi társadalomtörténeti és néprajzi szempontból lehet izgalmas témája a történeti kutatásoknak. A temetők általános, az egész magyarság temető- és halottkultúrára vonatkozó sajátosságok mellett jelentős évszázados helyi hagyományokkal bírnak, elsősorban sírjelek és sírfeliratok formájában.

A sírjelek tükrözik a társadalmi szokásokat, egyben a családok gazdasági hátterét, a helyi társadalomban elfoglalt helyzetét is. Ez utóbbi meghatározta a síremlék állításának módját, anyagát, kivitelezését. A temetői fejfák (kopjafák) vagy a katolikus temető sírkészítési formájukban évszázadokon át alig változtak. A nemesebb és maradandóbb anyagból készült síremlékek a korábbi évszázadban és a két világháború között is debreceni és budapesti sírkészítő mesterek alkotásai, gyakran fekete, szürke, ritkábban fehér márvány, illetve műkő és márvány síremlékek. A gazdagabb családoknál már a múlt században is szokás volt családi temetőhelyek kijelölése, ezeket díszes kovácsoltvas kerítések övezték.

A ma is fellelhető városi temetők egy részébe még a múlt században kezdtek temetkezni. Sajnálatos módon a temetők egy részét már csak az emlékezet őrzi, beépítették, vagy területét mezőgazdasági művelés alá fogták. Valószínűnek tartjuk,

hogy a ma ismertek közül legrégebbi a Konyári út bal oldalán lévő katolikus temető. A város katolikus lakossága a 18. századtól mindig a településen élők egytizedét tette ki. Az Eszterházy-uradalom megszervezésével, a katolikus templom megépítésével (1742) Derecskén elsősorban az uradalmi alkalmazottak képviselik ezt a vallási felekezetet. A 19. század második felében betelepült iparos és kereskedő réteg jelentős része is katolikus volt. A katolikus temető nem csupán a késői feudalizmus maradványait őrzi, hanem a katonai beszállások emlékeit, a két világháború katonasírait pedig nagy történelmi sorsfordulókat. A ma fellelhető temetők egyetlen épen maradt kriptája, a Hágén kézművesről család sírboltja is ebben a temetőben található.

A református temetők egy része az elmúlt évtizedek folyamán teljesen elpusztult, eltűnt. (Például az Urgés és a Szűtör temetők.) Szerencsére a Konyári úti (Kolompír) és a Bányatemető gondozott sírjai miatt – az utódok igyekezetéből, az elődök iránti tiszteletből – még fellelhető, kutatható. Ezekből is eltűntek olyan nevezetes sírok, mint például a Haranghy család sírboltja. Pedig tudjuk, hogy a családalapító Haranghy Bálint a 19. századi Derecske jelentős személyisége volt, a Vadas alapítvány pénztárosa, városi mérnök, a Kaszinó alapító tagja, aki könyvtárának jelentős részét a Kaszinóra, illetve a

református egyházra hagyta. Ezekből a könyvekből – víznyomások nemesi címerrel és névvel ellátottak – még néhányat a Bocskai-iskola könyvtára őrzi.

A református egyház temetői az általános szokásoknak megfelelően árokkal körülvett, fákkal beültetett, szabályos mértani alaprajzú területek voltak. A 19. század második felében megalakuló temetkezési egyletek meghatározó szerepet játszottak a temetők kultúrájának formálódásában. A ma fellelhető református temetők értékükben is nagyon jelentős síremlékeket őriznek. Természetesen nem elsősorban a fekete és szürkemárvány síremlékek nagysága, hanem az alattuk nyugvó családok némelyike is fontos szerepet játszott egykor a város történetében, helyi társadalomban, ezért megőrzésük ma már a város közügye is lehet, mint például Vida Mihály síremléke a Szováti úti régi temetőben, vagy a Borsos-Börcsök-Vezendi család sírkertje szintén ebben a temetőben.

A temetők sírfeliratait szűkszavúság, puritánság jellemzi, csak elvétve akad közöttük veretes irodalmi idézet. Megszokottabbak a bibliai idézetek, az egymondatos feliratok, de gyakran találkoznunk hosszabb terjedelmű sírversekkel is. Érdekes helyi sajátosságnak tekinthető, hogy a síremléket állító (szülő, férj, feleség) felvétele a sírkőre azon kívánságát, miszerint ő is itt kíván nyugodni.

Az izraelita temető jelzi, hogy az 1850-es évektől a település társadalmában jelentőssé vált a betelepülő zsidóság. Különösen a lakosság ellátását szolgáló kispárban és kereskedelemben tevékenykedtek. A dualizmus korában az egyház-község templommal és alapfokú iskolával bírt, a visszatelepülések szerint jól beilleszkedett a város közéletébe is. A temető valamelyest tükrözi tragikus sorsukat, a második világháborúig temetkeznek ide. 1944 tavaszán az itthon levők mindegyikét összegyűjtik a munkaszolgálatot teljesítők kivételével és a nagyváradi gettóba szállítják. A túlélők már nem térnek vissza a településre, illetve már csak elvétve kerül egy-egy új sír a temetőbe. Az önmagukban is nagy értéket képviselő hatalmas márvány síremlékek meglehetősen romos állapotban találhatók. Ottjártunkkor alig néhány síron találtunk egy-egy kavicsot, kődarabot, amely a még élő leszármazottakra utal.

A feliratok jelentős része héber, néhány sírkő magyarul is feliratozott, ez a család történeti kutatásokat segíthet.

„Rongy ember, aki nem tiszteli az elődeit és a halottait. Nemcsak a sajátját, a másokét is” – írja Sütő András egyik művében. Amikor a második derecskei honismereti tábor résztvevői felkutatják a temetők alább közreadott adatait, Sütő András gondolatait tartották szem előtt.

Alter Center: széles választék

GARAMVÖLGYI ANDREA

Néhány héttel ezelőtt új üzlet nyílt városunk központjában Alter Center néven. Vezetőjét, Kiss Józsefet kérdeztem a bolt jellegéről és terveiről.

– Mi készítette arra, hogy vállalkozzon?

– Úgy éreztem, a helyi lakosság megelégedésére szolgálna egy szélesebb, színvonalasabb, kellemes környezettel rendelkező műszaki profilú üzlet. Másfelől, mert ehhez értek és ezt szeretem csinálni.

– Honnan támadt az ötlete, hogy ezt a nevet adja üzletének, és egyáltalán mit takar ez az elnevezés?

– Az üzlet tervezésénél igyekeztünk olyan fantáziánévvel találkozni, ami utal a bolt jellegére és jól is hangzik.

Maga a szó, hogy Alter Center nem létezik. Két szóból áll, az alternatíva (lehetőség) és a centrális (közpon-ti) szó összekapcsolása.

– Mi az üzlet profilja?

– Négy termékfőcsoportra tagolódik árukészletünk: szórakoztató- és híradástechnika, háztartási kis- és nagy gépek, kerékpárok és alkatrészeik, valamint villamosipari felszerelések.

– Vállalnak-e garanciát az itt vásárolt termékekre?

– Természetesen, sőt a kötelező garanciaidőn felül egyes termékekre további hat hónap jótállást vállalunk. Ezenkívül a nálunk vásárolt termékek garanciaidőn túli szervizelését és ügyintézését is vállaljuk.

– Tudnak-e különleges igényeket is kielégíteni?

– Igen. Közvetlen és magán-személyek katalógusok alapján választhatják ki a számukra legmegfelelőbb terméket, melyet rövid határidőn belül szállítunk.

– Mondana-e valamit a nyitvatartási rendről?

– Üzletünk a hét hat napján hétfőtől péntekig: 8-18-ig, szombaton 8-13 óráig várja kedves vásárlóit.

GARAMVÖLGYI ANDREA

Újabb két – nem magyar nemzetiségű – tanár érkezett iskolánkba az I. Rákóczi György Gimnáziumba. Heather Rudolf mellé még egy amerikai tanár, Andrew Welborn jött Indiana államból, FT Wayne-ből, ami hét órára található Chicagótól, valamint a franciaországi Bretagne Ouimperből Bruno Carion. Őket kérdeztük eddigi tapasztalataikról.

– Mik az első benyomásaitok Magyarországról?

A. W.: – Nagyon szeretem ezt az országot. Az emberek kedvesek, jóindulatúak, hamar befogadják az idegeneket.

B. C.: – Még nem igazán tudom megítélni, hiszen eddigi rövid ittlétem alatt csak Budapestet és Derecskét ismertem meg.

– Miért éppen Magyarországot választottatok?

A. W.: – Két évvel ezelőtt egy iskolai kiránduláson már jártam itt. Akkor az ország nyugati részével ismerkedtem, amit túlzottan turistacentrikusnak éreztem, és úgy gondoltam, jó volna megismerni a keleti részét is.

B. C.: – Nem igazán választottam Magyarországot. De Európa keleti részét szerettem volna megismerni, és úgy gondoltam, Magyarország lenne a legalkalmasabb, mint az egyik legfejlettebb kelet-európai ország.

– Mennyi ideig maradtok itt?

A. W.: – Egy évre jöttem, de hogy meddig maradok itt, az iskolától is függ.

B. C.: – Én is egy évre jöttem, júniusban szeretnék majd hazamenni.

– Hogy érzitek magatokat, hazátoktól több száz kilométerre?

A. W.: – Jól érzem magam. Magyarországot egy igen érdekes országnak találok.

B. C.: – Én is nagyon jól érzem magam. Szeretem ezt a kisvárost, érdekesnek tartom a magyar nyelvet is.

– Anyanyelveteiken kívül milyen nyelven beszéltek még?

A. W.: – Németül tudok, de azt is csak kezdő szinten.

B. C.: – Valamelyest németül, angolul, svédül, és tanultam spanyolul is, de ezt a nyelvet nem igazán szeretem, mert nehéz beszélni.

– Mit szoktatok csinálni szabadidőtökben?

A. W.: – Szeretek kirándulni, amit az is bizonyít, hogy alig két hónapja vagyok itt, de már bejártam Telkibányát és környékét. Nagyon szeretek biciklizni és olvasni is, valamint zenét hallgatni és sportolni.

B. C.: – Szeretek olvasni, zenét hallgatni, vásárolni azonban egyáltalán nem.

– Végezetül mi a véleményetek a magyar ételekről?

A. W.: – Még nem nagyon volt időm megismerni velük, de véleményem szerint kicsit zsírosak.

B. C.: – Én sem nagyon ismerem még ezeket, viszont szerintem túlzottan fűszerek.

Születtek:

08. 17.: Farkasvölgyi Kolos (Farkasvölgyi Győző-Szöl-
lósi Erzsébet).
08. 24.: Grédely Alexandra (Grédely János-Böröcsök
Erzsébet).
08. 25.: Kiss Attila (Kiss Csaba-Erdei Judit).
08. 25.: Papp Nóra (Papp Áron-Zsupos Mária).

Elhunytak:

08. 27.: Kukola Gáborné (82; Derecske, Szív u. 16.).
08. 29.: Tóth Sándor (63; Derecske, Hársfa u. 22.).
08. 31.: Kotra Józsefné (60; Derecske, Köztársaság u. 39.).
09. 01.: Dávid Imréné (70; Derecske, Köztársaság u. 65.).
09. 13.: Hajdu Imréné (90; Derecske, Kossuth u. 33.).
09. 13.: Hamza Lajosné (40; Derecske, Hársfa u. 1.).
09. 16.: Borbély Lajos (73; Derecske, Bacsó B. u. 15.).
09. 20.: Tóth Károly (42; Derecske, Nap u. 5.).
09. 20.: Csécsi Albert (39; Derecske, Arany J. u. 24.).

Házasságot kötöttek:

08. 28.: Loós Katalin-Zsákai Imre Titusz.
09. 04.: Husi Tünde-Kalmár Lajos.
09. 11.: Főrián Magdolna-Daku Sándor Ferenc.
09. 11.: Nagy Anikó-Janó Sándor.
09. 11.: Csádi Mária-Szöllősy Rudolf.
09. 11.: Loós Erika-Eva-Szegedi Albert.
09. 18.: Széles Piroška-Varga Lajos László.
09. 18.: Szécsi Anikó-Mezsei Sándor.
09. 18.: Iklódi Piroška-Tihanyi György.
09. 25.: Veres Mária Anna-Száli György Zoltán.

„Egy nap az iskoláért”

Szülők és gyerekek együtt dolgoztak

TÓTH LAJOSNÉ

A József Attila Iskola a tanítás nélküli munkanapokból egyet – az intézmény arculatára jellemzően – a testnevelés feltételeinek javítására, a 4H klubok tevékenységének segítésére, környezetünk szépítésére fordított.

A 4H klubok tagjai (50 tanuló), a pedagógusok, technikai dolgozók és négy szülő (Szilágyi Károlyné, Kiss Pálné, Burai Dezsőné és Fegyverneki Erzsébet) irányításával csaknem 1200 négyzetóra, a klub tulajdonában levő cirkot takarítottak be.

A sportpálya végén úgynevezett rugófal betonozási munkálatait végezték töretlen lelkesedéssel csaknem tíz órán át: Kiss János, Nagy Sándor, Baluk László, Csálánosi Károly, Balogh Béla, Liszter László szülők és testületünk három férfitagja. Varró Gyula az anyagokat és eszközöket szállította, melyeket a Szövetkezés és Építő Kft. bocsátott a rendelkezésünkre. A sóderet és cementet Sági Borbála szállította ide. A tanulók közül is többen kitartottak

az emberpróbáló munkánál (Dendörger Zoltán, Liszter László, Fábán Gyula, Kiss Zoltán, Száraz Lóránt).

Az 1-5. osztályos tanulók papírt gyűjtöttek, összesen: 6928 kilogrammot. Az első három helyezett: 5/a 1479 kg, 4/a 677,5 kg, 4/b 568 kg. Ezt a munkát szintén segítették szülők: Lénárt Lajos, Erdőháti András, Éles Árpád, Sági Borbála, Orbán Károlyné, Kovács Imréné, Hajdu Józsefné, Szathmári Józsefné, Arany László, Szilágyi Lajos, Molnár Sándorné, Váradi János, Takács Sándor.

A 6-7. osztályosok az iskolaudvar takarításában vettek részt. Az 6 munkájukat Szabó Mihályné segítette.

A kondicionálóterem felszerelését (bordásfal rögzítése, öltözőpad készítése, valamint a kondicionáló gépek beállítása) Benedek Albert és Veress Sándor vállalták. A villanyszerelési munkákat Papp Imre fogja elvégezni.

Valamennyi szülőnek, tanulóknak, pedagógusnak köszönjük áldozatos munkáját.

„Zuhanórepülés – erős ellenszélben”

Miközben az együttes gyengélkedik, mindenki a másakra mutogat

ÉGERHÁZI PÉTER

Az elmúlt években már hozzászokhattunk a megye labdarúgó-közvéleménye, hogy a bajnokságok befejezése után viharfelhők tornyosultak a derecskei labdarúgócsapat fölött. Néhány esztendeje még az is kérdéses volt, hogy lesz-e labdarúgás a városban, majd a magasabb osztályba lépés feltételeinek hiánya, illetve az NB III-mal járó kötelezettségek okoztak fejtörést a helyi focirajongóknak. Aztán rendeződtek a sorok, és a csapat a harmadik vonalban is megállta a helyét. Végül 12. lett az 1992/93-as bajnokságban. Már akkor rebesgették, hogy nincs minden rendben körülötte, sokan tudni vélték: a vezetőség nem éppen tisztességes eszközökkel tudja biztosítani a jó szereplés feltételeit.

Az idei bajnoki nyitány előtt ismét előjött a „régóta”: az önkormányzat nem ad több pénzt, szétszéled a játékoskeret, a csapatot nem is nevezik az NB III Tisza-csoportjának küzdelmeibe. Végül mégis elindult a Derecske a bajnokságban, ám mélyrepülése azt sejtette, továbbra sem mennek rendben a dolgok a labdarúgók körül.

A régiek nem vállalták

Vajon mi lehet az oka, hogy az elmúlt esztendőben még a csoport egyik meghatározó csapatának számító együttes hónapok óta szárazságot szenved, a második és a negyedik fordulóban egy hetest, míg a hatodikban egy ötöst kapott ellenfelétől. Mivel az okok korábbra vezethetők vissza, előbb az egykori klubelnökök kerébe szedtem.

Sági Csaba: – Miután befejeződött a bajnokság, a csapat teljesítette a célkitűzését, bentmaradt, az új szezonra újabb támogatást szeretnénk volna kérni az önkormányzattól. Nemcsak hogy nem kaptuk meg, de egyértelműen tudtukra adták, hogy mi továbbra is azt csinálunk, amit akarunk, ugyanakkor megalakul a városi sportintézmény, amely a labdarúgást is szárnyai alá veszi. Olyan helyzetbe kerültünk társaimmal, Nagy Károly megbízott szakosztályvezetővel és Tózsér Barna korábbi szakosztályvezetővel, hogy az új felállásban már nem kértünk szerepet, illetve Barna a sajtó tájékoztatását továbbra is vállalta.

Derecskei foci – végelgyengülés vagy múltó rosszullet?

Az új sportintézmény létrehozásának okáról a jegyző tájékoztató.

Dohány László: – Az elmúlt években örökös problémát jelentett, hogy az önálló labdarúgóklub állandóan pénzügyi igényekkel lépett fel. Ráadásul a támogatásunk felhasználását csak annak mértékéig tudtuk ellenőrizni, így a klub gazdálkodásába nem láttunk bele teljesen. Mivel erre a továbbiakban sem lehetett volna módunk, inkább egy városi intézmény létrehozása mellett döntöttünk, amelynek felügyeletét az önkormányzat látja el. Ehhez jelenleg öt sportág klubja tartozik.

A július 1-jén megalakult sportintézmény egyik megbízott társadalmi munkása Békési Károly, aki a kézilabdázókkal már szíve utat járt be, megteremtve a második vonalban való szereplés lehetőségét is. Ő a bajnoki idenyt közvetlenül megelőző lépésekről beszélt.

Miután kiderült, hogy a korábbi módon már nem lehet a labdarúgócsapatot fenntartani – az idei évre kapott 2129 ezer forintból mindössze 429 ezer forint maradt –, el kellett dönteni: hogyan tovább? Vagy visszavonulunk az NB III-tól és kezdjük a megyei másodosztályban, vagy e szűkös feltételekkel is indítjuk a csapatot a Tisza-csoportban. Próbáltuk összefogni a helyi labdarúgást szeretőköt, három alkalommal is meghívtunk 50-60 embert. Ehelyett jó, ha húszan megjelennek, akik közül nyolcan vállaltuk, hogy megteremtjük a minimális feltételeket az NB III-as szerepléshez.

A társaság szétszéledt

– A bajnoki szereplésből úgy tűnik, ez mégsem sikerült, hiszen az Ősz elleni mérkőzést leszámítva csak vergődik a csapat.

Békési Károly: – Tudomásul kell venni, az NB III. túl magas ennek a városnak. Amikor mindössze 4,1 millió forint van az összes sportágra, akkor nem lehet milliókat a labdarúgásra költeni. Ennek ellenére nem állna így a csapat, ha nem kellene állandó „ellenszélben” tevékenykednünk. Sajnos, mire körbenéztünk magunkon, már a társaság nagy része szétszéledt, s akik még nem mentek el, azoknak is telebeszéltek egyesek a fejüket, így aztán mindössze egyetlen játékos maradt a tavalyi kezdő együttesből. Próbáltunk mi ilyen szűkös anyagi körülmények között is focistákat idehozni, jöttek is, játszottak is egy meccset, majd a kerítésnél valakik a fülükbe sugdostak, és már vették is a sátorfájukat. Hát ez a csapnivaló szereplés egyik oka Derecskén.

Kesjár András: – Itt az elmúlt néhány évben nagyon sok pénzt felvettek a játékosok, ugyanakkor úgy látom, nem teljesítettek ennek arányában. Időközben az utánpótlás teljesen tönkrement, még három éve 25-30 gyerek kergette az ifiben a labdát, mostanában jó, ha öt-hat megjelenik egy-egy edzésen. A tárgyi feltételek is elképesztőek, mindössze 11 cipő maradt, az öltözők állapotáról nem is beszélve.

Mivel szavai a régi vezetőket minősítik, Sági Csaba nem állhatja meg szó nélkül.

– A bajnokság után a játékosok is érezték, hogy lassan nincs gazdájuk a klubnak, kilátástalan volt a jövő, felazult a fegyverem, távozásukkor vitték magukkal a szerelést. Valóban rekonstrukcióra szorult volna néhány helyiség, de úgy gondolom, a bajnokság alatt megfelelt a kiszolgálóépület állapota az elvárásoknak.

– Hiába az áldatlan állapotok, felújításra ezúttal sem lehet gon-

dolni, hiszen ahogy Dohány László fogalmaz, szociálpolitikai beruházásokra is mindössze 14 millió forint marad a város 320 millió forintos éves költségvetéséből. Ugyanakkor finanszírozni kell a gázbevezetést és különböző rekonstrukciós munkákat. Így viszont nem valami fényes jövő vár a kényszerhelyzetbe sodródott labdarúgócsapatra.

3 millióból lehetne...

Békési Károly: – Bár erőn felül vállalta a Derecske FC az NB III-as szereplést, mégis jobb, hogy mi sem léptünk vissza a bajnokságtól, mert így legalább nem kell mindent előlőről kezdenünk. Igaz, hogy a Vámpércséről edzőstől érkezett hét játékos szerepeltetése tette lehetővé, hogy egyáltalán elinduljunk, még mindig van lehetőségünk három-négy labdarúgót igazolni. Főleg, ha az „ellenszél” elcsúsz, már hárommillió forintból lehet egy olyan csapatot kialakítani, amelynek nem lesznek kiesési gondjai. Az igazi persze az lett volna, ha az ez évi támogatás négyötöd részét elköltő előző vezetőség maradt volna a helyén januárjában, hogy ők éljék meg hétről hétre a szégyent. Mivel nem így történt, nekünk a feladatunk, hogy az őst valahogyan kihúzzuk, aztán reméljük, tavasszal sikerül ki-harcolni a bennmaradást is.

Dohány László: – Annak ellenére, hogy nagyon kevés pénzt tudunk a sportra költeni, nyugodtan kijelentem, hogy a testület akarja az NB III-at. A polgármesterünk például 150 ezer, a sportbizottság pedig 50 ezer forintot ajánlott fel az erősítésre. A jövő évben várhatóan 2-2,4 millió forintot kaphat a labdarúgás, s akkor a tavaszi idényre jutó részből már biztosítani tudjuk egy kiesést elkerülő csapat szereplését. Az új sportintézmény megalakulásával jobban összpontosulnak az elképzelések, hiszen az utánpótlásra is nagyobb figyelmet tudunk fordítani, aminek egyik jó példája, hogy a József Attila Általános Iskolában szeptembertől beindult egy sportági osztály.

Addig persze a derecskei labdarúgóknak hétről hétre a létükért kell küzdeni, s csak reménykedhetnek benne, hogy nem néhány megszálolt „magánügy”: mi lesz a focicsapattal a városban.

A művelődési központ októberi programja

Kiállítások
– Hajdúszági Nemzetközi Művésztelep '93 kiállítása.

Megtekinthető: október 9-ig.

– Torok Sándor vajdasági festőművész kiállítása.

Megnyitja: 1993. október 18., 16 óra. Megnyitja: dr. Éles Csaba. Megtekinthető: október 18-tól november 7-ig.

Biblia ismeretterjesztő filmsorozat

A művelődési központban októbertől újra indul az is-

meretterjesztő filmsorozat, melyet Fazakas Sándor ref. lelképásztor előadása vezet be. Időpont: október 25., 18 óra.

Vetített filmek: Róma katakombái, A vizsolyi biblia.

Programelőzetes: Szüreti bál Derecskén 1993. október 16-án.

14 óra: szüreti felvonulás. A menet a művelődési központtól indul.

17 óra: a felvonulásban részt vett csoportok bemu-

tatkozása a művelődési központ előtt.

20 óra: szórakoztató műsor. Fellépnek: Lovass Lajos (nóta), Lente Lajos (nóta), Márkus Ica (örökzöld dalt-lamok, cigány-nóta), Mohos Nagy Éva (operett), Vállay Éva (táncdal), Weisz György (humor).

22 óra: A bál kezdete. Belépődíj: 250 forint. A zenét szolgáltatja a bál idején Kátóna István és zenekara. Vacsoralehetőség: birka-pörkölt.

Gyermekműsor

Október 8-án 15.30 órakor a színházteremben Pinocchio a debreceni Alföld színpad előadásában.

Rendezte: Porcsin László. Belépő: 60 forint.

Október utolsó hetében: Halász Jutka és az Albatrosz együttes Micimackó, Hófehérke és a többiek című műsora. Belépő: 100 forint.

A művelődési központ díszítőművész szakkörébe várjuk a kézimunkázni szerető hölgyeket.